

Bruksela, 24 kwietnia 2025 r.
(OR. en)

8235/25
ADD 2

JAI 491
SCHENGEN 22
SCH-EVAL 25
FRONT 95
IXIM 79
MIGR 145
ASILE 34
ENFOPOL 121
COMIX 121
CORDROGUE 45
VISA 60
CH
IS
NO
LI

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 23 kwietnia 2025 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

---

Nr dok. Kom.: COM(2025) 185 final

Dotyczy: ZAŁĄCZNIK
do
komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej,
Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu
Regionów
Sprawozdanie w sprawie stanu strefy Schengen 2025
ZAŁĄCZNIK 2
Kompedium najlepszych praktyk określonych w ramach mechanizmu
oceny i monitorowania Schengen

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 185 final.

Zał.: COM(2025) 185 final

Bruksela, dnia 23.4.2025 r.
COM(2025) 185 final

ANNEX 2

ZAŁĄCZNIK

do

**komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady,
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów**

Sprawozdanie w sprawie stanu strefy Schengen 2025

ZAŁĄCZNIK 2

Kompendium najlepszych praktyk określonych w ramach mechanizmu oceny i monitorowania Schengen

Prawidłowe funkcjonowanie strefy Schengen zależy od skutecznego i efektywnego stosowania przepisów Schengen przez państwa członkowskie. Mechanizm oceny i monitorowania stosowania dorobku Schengen to kluczowe zabezpieczenie mające na celu zapewnienie odpowiedniego wdrożenia dorobku Schengen i umożliwia nie tylko terminowe wykrywanie podatności na zagrożenia, ale również identyfikację najlepszych praktyk i innowacyjnych rozwiązań wprowadzonych przez państwa członkowskie.

Kompendium najlepszych praktyk dołączone do sprawozdania w sprawie stanu strefy Schengen z 2025 r. to trzecie wydanie od czasu wejścia w życie nowego rozporządzenia w sprawie mechanizmu oceny i monitorowania stosowania dorobku Schengen. Jako żywy dokument obejmuje zarówno najlepsze praktyki określone w poprzedniej wersji kompendium, jak i nowe i innowacyjne środki określone w ocenach, które przeprowadzono w 2024 r.; w znaczący sposób przyczyniają się one do poprawy wdrażania wspólnych zasad i mogłyby je stosować w praktyce inne państwa członkowskie.

W kompendium zgromadzono szeroki zakres najlepszych praktyk i innowacyjnych rozwiązań obejmujących różne aspekty dorobku Schengen, w tym zarządzanie strefą Schengen na poziomie krajowym, zarządzanie granicami zewnętrznymi, politykę wizową, powroty, a także środki w obrębie strefy Schengen, takie jak granice wewnętrzne i bezpieczeństwo wewnętrzne. Dokument ma na celu zapewnienie wglądu w innowacyjne strategie, narzędzia i środki, które mogą wspierać organy państw członkowskich we wdrażaniu dorobku Schengen oraz ułatwić im partnerską wymianę wiedzy. W celu wzmocnienia tych wspólnych wysiłków należy wspierać dalszą wymianę wiedzy i doświadczeń w ramach odpowiednich organów Rady. Kompendium służy uzupełnieniu istniejących najlepszych praktyk przedstawionych w obowiązujących zaleceniach lub podręcznikach Komisji lub Rady o nowe spostrzeżenia.

Niniejsze kompendium ma charakter wyjaśniający i nie jest prawnie wiążące. Ma ono stanowić cenne źródło informacji dla decydentów, funkcjonariuszy organów ścigania i innych zainteresowanych stron zaangażowanych w zapewnianie sprawnego i skutecznego funkcjonowania strefy Schengen oraz wsparcie na rzecz możliwych rozwiązań w zakresie działań naprawczych odnoszących się do przyszłych zaleceń zaproponowanych przez zespoły oceniające. Kompendium to stanowi część sprawozdania rocznego, o którym mowa w art. 25 rozporządzenia Rady (UE) 2022/922.

ZARZĄDZANIE STREFĄ SCHENGEN NA POZIOMIE KRAJOWYM

1. Strategie krajowe

Wdrażanie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (EUIBM)

Zarządzanie krajowymi strategiami zintegrowanego zarządzania granicami

- Plan ewentualnościowy obejmuje szczegółowe procedury dotyczące różnych potencjalnych scenariuszy kryzysowych, jasno określa role i obowiązki wszystkich właściwych organów krajowych (w tym policji, służb celnych, sił zbrojnych i służb imigracyjnych), a także lokalnych zainteresowanych stron (takich jak gminy i organizacje pozarządowe). Plany te uzupełniono o procedury ubiegania się o wsparcie europejskie i jego integrację. Przeprowadzono szereg testów ram planowania ewentualnościowego z udziałem wszystkich organów krajowych odpowiedzialnych za sytuacje kryzysowe. [*Finlandia, 2023 r.*]
- Długoterminowa krajowa strategia rozwoju oraz krótkoterminowy program rządowy dotyczący bezpieczeństwa wewnętrznego obejmują priorytety w zakresie wdrażania dorobku UE i Schengen, a także rozwoju międzynarodowej współpracy organów ścigania. W programie uwzględniono również zalecenia z oceny Schengen. Roczna analiza i sprawozdawczość zapewniają skuteczne wdrażanie i operacjonalizację. Ta krajowa architektura strategiczna, łącząca priorytety UE ze strategiami krajowymi, ułatwia skuteczne wdrażanie (zapewnienie zasobów) i operacjonalizację dorobku UE i Schengen w sposób systematyczny. [*Chorwacja, 2024 r.*]
- Nadrzędny dokument strategiczny wyznacza kierunek działań krajowych na rzecz wdrażania przepisów Schengen w latach 2021–2027 oraz zapewnia dostosowanie do norm europejskich w celu zacieśnienia współpracy w ramach Schengen. Kluczową rolę w tej koncepcji zarządzania strefą Schengen na poziomie krajowym odgrywają organy publiczne, w tym różne departamenty ministerialne. Plan wdrażania strefy Schengen z 2023 r. służy jako główne narzędzie osiągnięcia tych celów w różnych obszarach ram Schengen. Zadaniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych jest ocena postępów, aktualizacja koncepcji i składanie sprawozdań rządowi co dwa lata, z wykorzystaniem wskaźników i harmonogramów do pomiaru osiągnięć i dostosowania się do celów Czech w obszarze europejskiego zarządzania granicami. [*Czechy, 2024 r.*]

Mechanizm kontroli jakości

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustanowiło krajowy mechanizm oceny granic zewnętrznych, oparty na europejskich i krajowych mechanizmach kontroli jakości. Łączy on zalecenia z mechanizmu oceny Schengen, ocenę narażenia przeprowadzoną

przez Frontex oraz krajowe wizyty oceniające. Wizyty te obejmują ocenę systemu informacyjnego Schengen/SIRENE i kwestie współpracy policyjnej. [Austria, 2020 r.]

- Zarządzanie granicami na poziomie krajowym i unijnym powinno systematycznie podlegać stosowaniu europejskiego mechanizmu kontroli jakości obejmującego cały zakres EUIBM. Stały krajowy mechanizm kontroli jakości obejmuje krajową pulę osób przeprowadzających ocenę, które szkoli się podczas kursów Fronteksu dla osób przeprowadzających ocenę Schengen. [Ocena tematyczna krajowych strategii zintegrowanego zarządzania granicami, 2020 r.]

Współpraca międzyagencyjna

- Ścisła i skuteczna sformalizowana koordynacja międzyagencyjna oraz współpraca między poszczególnymi organami krajowymi na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym są uważane za niezbędne dla skutecznego funkcjonowania systemów zintegrowanego zarządzania granicami. Na wodach terytorialnych i na lądzie zainteresowanych państw trzecich rozmieszcza się jednostki straży granicznej, zapewniające stałe wspólne patrołowanie drogą morską i powietrzną na pokładach statków i samolotów państw członkowskich, przy wsparciu środków elektronicznych, takich jak zintegrowany system nadzoru zewnętrznego (SIVE). [Ocena tematyczna krajowych strategii zintegrowanego zarządzania granicami, 2020 r.]
- Międzyinstytucjonalna wymiana informacji wywiadowczych za pośrednictwem tej samej platformy przyczynia się do stworzenia wspólnego ustrukturyzowanego obrazu, który poprawia jakość wymiany informacji i wspiera główne zainteresowane strony w realizacji ich misji instytucjonalnej, co pozwala na unikanie powielania działań. [Estonia, 2023 r.]
- Ustanowiona wspólna komórka dochodzeniowa obejmująca inne krajowe organy ścigania i pięć innych państw członkowskich UE dotkniętych przepływami migracyjnymi, a także Europol i Frontex. Umożliwiło to skuteczną i szybką wymianę informacji, a tym samym szybkie reagowanie, oraz podjęcie skutecznych środków w celu spowolnienia przepływów migracyjnych i podjęcia działań przeciwko pośrednikom. Gromadzenie i koncentracja informacji pochodzących z wywiadu kryminalnego i otwartych źródeł w tej komórce, kontrola krzyżowa osób sprawiły, że wspólna komórka śledcza stała się ośrodkiem operacyjnym na granicy zewnętrznej wspierającym ogólne zarządzanie tym zjawiskiem. [Litwa, 2023 r.]

2. Zdolności krajowe

Szkolenia

Współpraca z CEPOL-em

- Skoordynowany i aktywny udział w europejskich szkoleniach w zakresie egzekwowania prawa stanowi integralną część współpracy międzyinstytucjonalnej w ramach stałej struktury zarządzania policji, służb celnych i straży granicznej. Potrzeby szkoleniowe są regularnie omawiane nie tylko przez krajowe Kolegium Policyjne, ale również w stałej współpracy z instytucjami szkoleniowymi straży granicznej i celnej. Udział w kursach Europejskiego Kolegium Policyjnego (CEPOL) jest wysoki i wielu funkcjonariuszy organów ścigania uzyskuje dostęp do platformy e-uczenia się LEED CEPOL-u. Szkolenia CEPOL-u są objęte rocznymi planami szkoleń policji, służb celnych i straży granicznej, a w koordynacji z krajowym Kolegium Policyjnym dostępne miejsca szkoleniowe CEPOL-u są rozdzielane między organy ścigania na podstawie ich potrzeb i kompetencji. Ponadto informacje na temat możliwości szkoleń CEPOL-u są łatwo dostępne w intranecie policji, służb celnych i straży granicznej. [*Finlandia, 2023 r.*]

Powroty

- Umowa z przedsiębiorstwem lotniczym o regularnym korzystaniu ze statków powietrznych i symulatorów w celu szkolenia zespołu eskorty w zakresie operacji powrotowych, nie tylko z operacyjnego punktu widzenia, ale również w celu symulacji sytuacji nadzwyczajnych, które mogłyby mieć miejsce podczas operacji powrotowych, takich jak pożary. [*Finlandia, 2023 r.*]

Biuro SIRENE

- Biuro SIRENE Krajowego Biura Śledczego opracowało krajowe szkolenie internetowe poświęcone zmodernizowanemu systemowi informacyjnemu Schengen. Szkolenie obejmuje część teoretyczną i sprawdzenie wiedzy. Internetowy pakiet szkoleniowy jest obowiązkowy dla funkcjonariuszy policji, straży granicznej i funkcjonariuszy celnych, a ukończenie szkolenia jest monitorowane i podejmowane są działania następcze. [*Finlandia, 2023 r.*]
- Utworzenie w siedzibie biura SIRENE najnowocześniejszego ośrodka szkoleniowego, który zapewnia kompleksowe możliwości w zakresie praktycznego szkolenia dla wszystkich użytkowników końcowych wszystkich krajowych organów ścigania. Działania edukacyjne obejmują praktyczne sesje w laboratoriach komputerowych oraz dostępność platform e-uczenia się, w tym intranetu policji i szkoleń CEPOL-u, związanych z uczeniem się na odległość w zakresie systemu informacyjnego Schengen. Akademia Policyjna regularnie współpracuje z odpowiednimi komendami policji, lokalnymi uniwersytetami i organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia, aby program szkoleniowy uwzględniał regularne aktualizacje, również w dziedzinie międzynarodowej współpracy policyjnej i kwestii związanych z Schengen. Pełny zestaw podręczników zawierających wszystkie istotne informacje dotyczące systemu informacyjnego Schengen, automatycznego systemu identyfikacji daktyloskopijnej i kwestii związanych z SIRENE jest dostępny dla wszystkich właściwych organów

krajowych i służb policyjnych za pośrednictwem e-biblioteki w intranecie policji. [Cypr, 2023 r.]

- Krajowy system informatyczny rejestruje informacje i dokumenty dotyczące obywateli państw trzecich zobowiązanych do powrotu, co daje pełny obraz ich sytuacji. Biuro SIRENE odpowiada za konwersję – bezpośrednio w systemach organów ds. migracji – wpisów krajowych dotyczących powrotu na wpisy dotyczące odmowy pozwolenia na wjazd i pobyt po otrzymaniu formularzy R-A SIRENE z innych państw członkowskich dotyczących wpisów krajowych. Podobną procedurę może przeprowadzić straż graniczna, gdy osoba, do której odnosi się wpis dotyczący powrotu, jest zlokalizowana przy wyjeździe z terytorium UE. [Estonia, 2023 r.]
- **Krajowe biuro SIRENE wdrożyło znakomitą praktykę szkoleniową dotyczącą tematów związanych z SIS i oferuje materiały takie jak plakaty, podręczniki i podcasty w celu zwiększenia świadomości i wykorzystania SIS na szczeblu krajowym. Instruktorzy mogą uczestniczyć w sesjach na żądanie, a materiały zostały rozesłane do właściwych organów krajowych.** [Czechy, 2024 r.]

Wspólne szkolenia z innymi państwami członkowskimi

- Państwo członkowskie przyjęło koncepcję wspólnych szkoleń ze służbami policyjnymi państw sąsiadujących jako sposób na poprawę współpracy na obszarach przygranicznych. Wspólne szkolenia i inne organy ścigania z zagranicznymi odpowiednikami wynikają na przykład z prac komitetu ds. współpracy dwustronnej. Wspólne szkolenia organizuje także centrum współpracy policyjno-celnej. [Niemcy, 2020 r.; Hiszpania, 2022 r.]

Ochrona danych

- Istnieją dobrze rozwinięte szkolenia w zakresie ochrony danych dla personelu oddelegowanego w urzędach konsularnych oraz szkolenia w zakresie ochrony danych, które są organizowane we współpracy z inspektorem ochrony danych Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz organem ochrony danych. [Czechy, 2019 r.]
- Szeroko zakrojona koncepcja szkolenia administratora systemu informacyjnego Schengen, a w szczególności udostępnianie modułów e-uczenia się i kompleksowa strategia szkolenia nowych pracowników. [Niderlandy, 2021 r.]
- Kompleksowe szkolenia na temat wymogów w zakresie ochrony danych związanych z systemem informacyjnym Schengen organizowane przez inspektora ochrony danych i przeznaczone dla pracowników i użytkowników końcowych krajowego systemu informacyjnego Schengen i biura SIRENE, w szczególności w odniesieniu do działań na rzecz podnoszenia świadomości. [Włochy, 2021 r.]
- Szkolenie i podnoszenie świadomości pracowników w zakresie wymogów ochrony danych w związku z procedurą wydawania wiz i wizowym systemem informacyjnym,

w tym aktywne zaangażowanie urzędu inspektora ochrony danych na rzecz użytkowników końcowych, w szczególności pracowników konsularnych przed oddelegowaniem do ambasad/konsulatów. [*Grecja, 2021 r.*]

- **Inspektor ochrony danych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych udostępnia wszystkim użytkownikom końcowym wizowego systemu informacyjnego podręcznik dotyczący przetwarzania i ochrony danych osobowych. Przewodnik jest zwięzły i przyjazny dla użytkownika.** [*Czechy, 2024 r.*]
- **Szkolenia pracowników w zakresie ochrony danych w wielkoskalowych systemach informatycznych w ramach regularnych sesji internetowych i bezpośrednich, w tym kursy „szkolenia instruktorów”, aby zmaksymalizować zasięg i promować kulturę ochrony danych. Inspektorzy ochrony danych różnych organów odgrywają kluczową rolę w organizowaniu i prowadzeniu tych szkoleń.** [*Polska, 2024 r.*]

Szkolenia internetowe

- **Regularne szkolenia organizowane na wszystkich przejściach granicznych, które gwarantują, że funkcjonariusze straży granicznej stale uczą się i posiadają aktualną wiedzę na temat procedur odprawy granicznej. Szkolenia internetowe składają się z codziennych testów, które funkcjonariusze straży granicznej muszą wykonywać podczas pełnienia służby. Z puli 200 pytań wielokrotnego wyboru funkcjonariuszom straży granicznej pełniącym służbę przydziela się losowo 10 pytań dziennie. Pytania dotyczą również podstaw prawnych, obsługi sprzętu i ochrony danych. Kierownik zmiany sprawdza wyniki i na podstawie stwierdzonych braków w znajomości niektórych zagadnień przez funkcjonariuszy straży granicznej organizowane są comiesięczne szkolenia dotyczące tych tematów.** [*Węgry, 2024 r.*]

Prawa podstawowe

- **Organy krajowe dysponują internetowymi narzędziami dla funkcjonariuszy straży granicznej służącymi do odświeżania wiedzy, obejmującymi zarówno kursy obowiązkowe, jak i fakultatywne. Jako uzupełnienie tych platform opracowano i wykorzystuje się internetową platformę szkoleń odświeżających, skoncentrowaną wyłącznie na prawach podstawowych w procedurach kontroli granicznej i powrotów. Platforma ta opiera się na podręczniku szkoleniowym Fronteksu dla instruktorów w zakresie praw podstawowych z 2019 r. i jest publicznie dostępna, dobrze zorganizowana i przyjazna dla użytkownika oraz łączy normy i zabezpieczenia w zakresie praw podstawowych ze scenariuszami kontroli granicznej.** [*Chorwacja, 2024 r.*]

Wyposażenie

Urządzenia mobilne

- W celu zapewnienia funkcjonariuszom patrolowym dostępu do odpowiednich baz danych za pośrednictwem aplikacji mobilnej wdrożono urządzenia mobilne. Urządzenia mobilne są zarówno przyjazne dla użytkownika, jak i wydajne oraz umożliwiają odczytywanie tablic rejestracyjnych pojazdów, a także pól przeznaczonych do odczytu maszynowego na dokumentach tożsamości. Urządzenia te są również wyposażone w funkcje rozpoznawania twarzy (tj. wysyłania zdjęć do celów rozpoznawania twarzy do centralnej bazy danych). [Węgry, 2019 r.]
- Wszystkich funkcjonariuszy policji o odpowiednim profilu wyposażono w smartfony z bezpośrednim dostępem do międzynarodowych/krajowych baz danych oraz z aplikacją do bezpiecznej komunikacji. Krajowe siły policyjne korzystają z rozwiązania mobilnego do pracy poza biurem. Za pośrednictwem urządzeń mobilnych (tabletów, smartfonów i laptopów) każdy funkcjonariusz operacyjny może wprowadzać zapytania do międzynarodowych/krajowych baz danych (uwzględniając dokumenty tożsamości, tablice rejestracyjne oraz biometrię). Przedmioty, takie jak tablice rejestracyjne, które skanuje się za pomocą smartfona, są natychmiast sprawdzane w centralnej bazie danych. [Niderlandy, 2021 r.]

Dokumenty służące do sprawdzania warunków wjazdu

- Funkcjonariusze straży granicznej pierwszej linii w międzynarodowym porcie lotniczym mogą korzystać z formularza zawierającego pytania niezbędne do ustalenia, czy spełniona została większość warunków wjazdu określonych w art. 6 ust. 1 kodeksu granicznego Schengen. Formularz ten ułatwia weryfikację warunków wjazdu obywateli państw trzecich, usprawnia komunikację między funkcjonariuszami straży granicznej a podróżnymi oraz pozwala pokonać ewentualne bariery językowe. Formularz jest dostępny w 28 językach odpowiadających ruchowi międzynarodowemu w porcie lotniczym, takich jak chiński, koreański, rosyjski, ukraiński i albański, i jest wykorzystywany do ułatwienia sprawdzania warunków wjazdu w przypadku, gdy istnieje bariera komunikacyjna między pasażerami a strażą graniczną. Wypełnienie formularza przez obywatela państwa trzeciego wymaga jedynie krótkiego czasu i nie wpływa na czas oczekiwania na granicy. [Węgry, 2024 r.]

3. Wielkoskalowe systemy informatyczne

Aplikacje krajowe

Wpisy i zapytania

- Jeśli biuro SIRENE utworzy, zaktualizuje lub usunie wpis w aplikacji krajowej, organ dokonujący wpisu/wnioskujący o wpis jest automatycznie powiadamiany

w wiadomości e-mail. Skutkuje to uproszczeniem procedury, zmniejszeniem obciążenia pracą i usprawnieniem wymiany informacji między poszczególnymi zaangażowanymi organami. [*Węgry, 2019 r.*]

- Państwo członkowskie otrzymuje dane pasażerów wszystkich lotów przybywających z państw trzecich, dane te zestawia się w ośrodku kontroli granicznej, a następnie przetwarza się je automatycznie za pośrednictwem krajowego systemu danych pasażera przekazywanych przed podróżą (APIS). APIS składa się z krajowych baz danych, „list zagrożeń”, profili opartych na analizie ryzyka, systemu informacyjnego Schengen oraz bazy zawierającej dane skradzionych lub utraconych dokumentów podróży (SLTD). W przypadku dopasowania operatorzy mają dostęp do kilku baz danych i korzystają z aplikacji krajowej, aby zweryfikować to dopasowanie i uzyskać więcej informacji na temat odnośnego wpisu (zdjęcia, odciski palców, szczegółowe informacje na temat „działań, które należy podjąć” itp.). W ramach wyniku trafienia wyświetlają się identyfikatory, „powód złożenia wniosku” oraz „działania, które należy podjąć”. Dane podejrzanego i informacje na temat jego lotu wysyła się do odpowiedniego portu lotniczego lub morskiego, który jest odpowiedzialny za zatrzymanie danego podejrzanego. [*Niderlandy, 2021 r.*]
- Oprócz właścicieli broni palnej, rejestracji przez importerów i sprzedawców w rejestrze policyjnym z takimi samymi zautomatyzowanymi zapytaniami podlega także całość przywożonej broni palnej. Od sierpnia 2022 r. wprowadzono obowiązek przesyłania zdjęć broni palnej ze wszystkimi dostępnymi oznaczeniami i numerami seryjnymi. Zapewnia to dostępność fotografii do załączenia do wpisów w przypadku wprowadzenia broni do systemu informacyjnego Schengen. [*Litwa, 2023 r.*]
- **Przyjazny dla użytkownika proces o wysokim stopniu automatyzacji do tworzenia wpisów krajowych dotyczących obywateli (krajowych). Obejmuje on automatyczny import danych z rejestrów krajowych, w tym zdjęć. Dane te są bezpośrednio przekazywane do wpisów w systemie informacyjnym Schengen w momencie ich tworzenia.** [*Chorwacja, 2024 r.*]
- **Krajowy organ celny posiada zautomatyzowany system zapytań do sprawdzania zgłoszeń celnych pojazdów w systemie informacyjnym Schengen przy użyciu numerów VIN.** [*Chorwacja, 2024 r.*]
- **Proaktywne aktualizacje wcześniej utworzonych wpisów dotyczących osób wraz z opisem ich dowodu/dokumentu tożsamości zwiększają prawdopodobieństwo pomyślnego znalezienia wpisu podczas wyszukiwania.** [*Chorwacja, 2024 r.*]

Zgłaszanie trafień

- Istnieje kilka praktyk służących zapewnieniu automatycznego powiadomienia biura SIRENE o trafieniu. W szczególności:
  - Wyświetlanie na ekranach funkcjonariuszy drugiej linii informacji o trafieniu natychmiast po jego zarejestrowaniu w pierwszej linii. Funkcjonariusze straży

- granicznej w biurze SIRENE otrzymują również informacje o trafieniach za pośrednictwem aplikacji straży granicznej. [*Polska, 2015 r.*]
- Gdy Krajowa Agencja Pojazdów Drogowych uzyska trafienie, biuro SIRENE otrzymuje automatyczne powiadomienie e-mail. Pozwala to operatorowi SIRENE zweryfikować to trafienie i skontaktować się z powyższą Agencją, w przypadku gdy ta nie podjęła inicjatywy. [*Luksemburg, 2016 r.*]
  - Aplikacja graniczna ma funkcję bezpośredniego „czatu” z osobą prowadzącą daną sprawę w biurze SIRENE, co umożliwia natychmiastowy bezpośredni kontakt z biurem SIRENE w przypadku wysłania wewnętrznego formularza zgłoszenia trafienia. [*Chorwacja, 2018 r.*]
- W porcie lotniczym funkcjonariusze straży granicznej we współpracy z funkcjonariuszami celnymi opracowali skuteczną procedurę działań następczych w przypadku trafień dotyczących wpisów odnoszących się do kontroli niejawnych. Gdy funkcjonariusze straży granicznej zauważą, że danego pasażera dotyczy wnioszek o przeprowadzenie kontroli niejawnej w systemie informacyjnym Schengen, dyskretnie sygnalizują to funkcjonariuszom celnym. [*Francja, 2021 r.*]
  - W aplikacji krajowej dostępny jest formularz zgłaszania trafień w systemie informacyjnym Schengen dla użytkowników końcowych, z wypełnionym wcześniej wzorem, który pozyskuje z wpisu wszystkie dostępne dane. Użytkownicy końcowi wypełniają odpowiednie pola trafienia i wysyłają je bezpośrednio do biura SIRENE. Otrzymana wiadomość e-mail jest w formacie HTML, który można bezpośrednio przekształcić w formularz SIRENE. Zapytania kontrolne są wstępnie wypełnione w formularzu zgłaszania trafień. Zapewnia to bardzo dobry poziom jakości danych i zgłaszanie trafień w czasie rzeczywistym. [*Litwa, 2023 r.*]
  - Skuteczna procedura zgłaszania informacji o opuszczeniu strefy Schengen przez osoby, wobec których wydano decyzję nakazującą powrót i wpis dotyczący powrotu. W takich przypadkach organ straży granicznej, który uzyskał trafienie, rejestruje wyjazd bezpośrednio w aplikacji wykorzystywanej przez Służbę Migracyjną. Biuro SIRENE usuwa wpis dotyczący powrotu i wprowadza wpis dotyczący odmowy pozwolenia na wjazd poza godzinami urzędowania po otrzymaniu informacji o wyjeździe od innego państwa członkowskiego Schengen lub ambasad bądź konsulatów danego państwa. W przypadku przymusowego powrotu lokalne jednostki policji, które przeprowadziły przymusowy powrót, również rejestrują ten fakt bezpośrednio w systemie. Taka procedura zapewnia skuteczne zarządzanie polityką powrotową na szczeblu krajowym, a także zapewnia, aby wpis dotyczący odmowy pozwolenia na wjazd był niezwłocznie wprowadzany do systemu informacyjnego Schengen, gdy decyzji nakazującej powrót towarzyszy zakaz wjazdu. [*Finlandia, 2023 r.*]
  - **Zautomatyzowane i przyjazne dla użytkownika powiadomianie o trafieniu między pierwszą a drugą linią na niektórych przejściach granicznych.** Gdy zostanie stwierdzone trafienie, funkcjonariusz pierwszej linii ma możliwość przesłania informacji o trafieniu z pierwszej linii bezpośrednio do drugiej linii. Następnie na drugiej linii widoczne będzie powiadomienie w kolorze czerwonym. W przypadku

trafienia dotyczącego osób objętych kontrolą niejawną pierwsza linia dyskretnie gromadzi dostępne informacje, a ponadto załącza zrzuty ekranu paszportu/dowodu osobistego/dowodu rejestracyjnego pojazdu. Informacje te automatycznie przesyła się do drugiej linii i tworzy się formularz zgłoszenia trafienia, który wysyła się do SIRENE. [Węgry, 2024 r.]

- Po otrzymaniu krajowego formularza trafienia odnoszącego się do zagranicznego wpisu w systemie informacyjnym Schengen system zarządzania sprawami SIRENE automatycznie przekazuje dane już zapisane w języku angielskim do formularzy SIRENE G, H lub R w zależności od kategorii wpisu. Niezbędne ręczne wprowadzenie danych przed przesłaniem ich do innych biur SIRENE jest ograniczone do minimum. Gdy biuro SIRENE otrzyma formularz R-A SIRENE dotyczący krajowego wpisu dotyczącego powrotu, automatycznie przekazuje go z systemu zarządzania do bazy danych wykorzystywanej przez organy policji granicznej i ds. cudzoziemców. Następnie automatycznie przekształca wpis w razie potrzeby lub usuwa go, jeżeli decyzji nakazującej powrót nie towarzyszy zakaz wjazdu. Ten sam proces ma zastosowanie w przypadku otrzymania formularzy R-B lub R-E SIRENE. Formularze zgłaszania trafień i wpisy są przetwarzane na bieżąco. W przypadku krajowych wpisów dotyczących trafień o osobach zaginionych krajowy formularz zgłaszania trafień zawiera obowiązkowe pole dotyczące zgody na udostępnienie informacji o miejscu pobytu osobie zgłaszającej zaginięcie. [Słowacja, 2024 r.]

Tworzenie wpisów

- W obiegu zadań SIRENE utworzono komunikat ostrzegawczy przypominający organom o konieczności wprowadzenia danych biometrycznych, jeśli są one dostępne, podczas tworzenia wpisu w SIS. [Niderlandy, 2021 r.]
- Wysoki poziom jakości danych i automatyzacja w dwóch procesach w rejestrze osób poszukiwanych. Po pierwsze, po utworzeniu wpisu dotyczącego danego obywatela rejestr automatycznie sprawdza, czy istnieje pojazd lub broń palna zarejestrowana w krajowych bazach danych i automatycznie oferuje użytkownikowi końcowemu możliwość włączenia przedmiotu jako rozszerzenia wpisu, co musi potwierdzić użytkownik końcowy. Po drugie, wprowadzając wpis dotyczący rezydenta, rejestr wstępnie rejestruje i importuje dane alfanumeryczne (w tym informacje o dokumencie tożsamości) zawarte we wpisie z rejestrów krajowych (zdjęcie dokumentu tożsamości nie jest przesyłane automatycznie, lecz dodawane ręcznie, o ile jest dostępne). Ponadto przy tworzeniu w aplikacji krajowej wpisu dotyczącego powrotu osoby, której dane osobowe znajdują się w rejestrach krajowych, aplikacja krajowa również importuje dane alfanumeryczne i biometryczne zawarte we wpisie (w tym kopię dokumentu tożsamości, jeżeli jest dostępna). [Litwa, 2023 r.]

- **Automatyczne wstępne uzupełnianie danych we wpisach. Podczas wprowadzania wpisu dotyczącego rezydenta krajowego do systemu rejestracji nakazów rejestr wstępnie uzupełnia i importuje dane alfanumeryczne i zdjęcie osoby, której dotyczy wpis, z odpowiedniego rejestru krajowego. [Węgry, 2024 r.]**

Wymiana informacji

- **Po wprowadzeniu krajowego wpisu dotyczącego osoby zaginionej do systemu informacyjnego Schengen krajowe biuro SIRENE otrzyma automatycznie wygenerowany formularz SIRENE C. Formularz ten zawiera wszystkie istotne informacje uzupełniające i może zostać bezpośrednio przekazany innym biurom SIRENE przez krajowe biuro SIRENE. Automatyczne generowanie formularzy SIRENE C na potrzeby wpisów na podstawie art. 32 umożliwia szybkie przekazywanie danych, aby pomóc innym państwom członkowskim w pilnych przypadkach. [Irlandia, 2024 r.]**

Krajowy system informacyjny Schengen, krajowy wizowy system informacyjny oraz systemy informatyczne

- Centrum monitorowania bezpieczeństwa monitoruje bezpieczeństwo całej sieci policyjnej na poziomie użytkownika i wykrywa anomalie, które mogą wskazywać na możliwe ataki. Gdy centrum monitorowania bezpieczeństwa wykryje podejrzaną wykorzystanie, centrum to musi interweniować, aby zweryfikować możliwą anomalię. Aktywne monitorowanie „nietypowych zachowań” użytkowników końcowych wprowadzających zapytania pozwala centrum identyfikować oznaki niewłaściwego korzystania z systemu informacyjnego Schengen oraz zapobiegać możliwym zagrożeniom bezpieczeństwa danych. [Niderlandy, 2021 r.]
- W krajowym informatycznym systemie wizowym pilne wnioski (np. w przypadku gdy wnioskodawca musi odbyć podróż wkrótce po złożeniu wniosku, przykładowo w związku z hospitalizacją bliskiego członka rodziny) oznacza się na stałe. W związku z tym takie pilne wnioski są łatwe do zidentyfikowania, a ich rozpatrzenie można w łatwy sposób potraktować priorytetowo. [Malta, 2022 r.]
- Miesięczne sprawozdania dotyczące jakości danych sporządzane przez eu-LISA są przekazywane do krajowego biura systemu informacyjnego Schengen, a następnie są wstępnie filtrowane w celu uwzględnienia wyłącznie wpisów, które biuro SIRENE musi sprawdzić lub przesłać użytkownikom końcowym, którzy stworzyli dany wpis. Dwustopniowa weryfikacja ewentualnych błędów zapewnia wysoką jakość danych wprowadzanych do systemu informacyjnego Schengen przez właściwe organy. [Litwa, 2023 r.]

- Aplikacja krajowego systemu informacyjnego Schengen wyświetla w widocznym miejscu „Natychmiastowe zgłaszanie” i „Tożsamość przywłaszczona”, umieszczając tekst na górze wpisu, czerwonymi literami. Taki sposób wyświetlania pozwala użytkownikowi końcowemu natychmiast zorientować się, czy sytuacja jest pilna, złożona i wrażliwa. [Cypr, 2023 r.]
- Infrastruktura informatyczna do rozpatrywania wniosków wizowych znacznie ułatwia składanie i rozpatrywanie wniosków wizowych w bezpieczny sposób, ograniczając zależność od usługodawcy zewnętrznego w zakresie zarządzania systemami i ich kontroli. Po pierwsze, internetowy formularz wniosku wizowego dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wykorzystywany w około 80 % wniosków wizowych, w tym „Przewodnik” zawierający przydatne wyjaśnienia w wielu językach dotyczące danych, które należy wprowadzić w różnych polach. Po zakończeniu procesu możliwe jest wygenerowanie listy kontrolnej dla niezbędnych dokumentów potwierdzających w zależności od miejsca złożenia wniosku i celu podróży. Po drugie, system wprowadzania danych opracowany dla usługodawcy zewnętrznego w celu rejestracji wniosków i łączenia ich z danymi biometrycznymi i zeskanowanymi dokumentami potwierdzającymi i w pełni zarządzany przez organy krajowe. Ponadto „podstawowy” system rozpatrywania wniosków i podejmowania decyzji posiada intuicyjny, przyjazny dla użytkownika interfejs umożliwiający decydom łatwy kontakt z konsulatami, usługodawcami zewnętrznymi, strażą graniczną i policją w związku z konkretnym wnioskiem. VIS Mail jest zintegrowany z systemem w sposób przyjazny dla użytkownika, a system dysponuje różnymi narzędziami analitycznymi i statystycznymi. Funkcja zarządzania rejestrem i kontroli w systemie powiadamia zespół wsparcia ministerstwa o wszelkich nietypowych czynnościach użytkowników przetwarzających dane. [Finlandia, 2023 r.]
- **Znormalizowana procedura rejestrowania zdjęć obywateli państw trzecich w rejestrze w ramach polityki dotyczącej cudzoziemców zgodnie z normami ICAO. Zapewnia to wysoką jakość zdjęć i ułatwia identyfikację osób objętych krajowymi wpisami dotyczącymi powrotu i wpisami dotyczącymi odmowy wjazdu.** [Węgry, 2024 r.]
- **Zautomatyzowane kontrole daktyloskopijne przeprowadzane na podstawie analizy ryzyka kryminalnego i imigracyjnego, a także w celu ustalenia tożsamości osób i potwierdzenia trafień.** [Węgry, 2024 r.]
- **W centrach danych wdrożono dobrze zaplanowany i udokumentowany proces zapewnienia ciągłości działania. Identyczne konfiguracje wykorzystuje się w środowiskach projektowych, przedprodukcyjnych i produkcyjnych, a ponadto istnieje geograficznie nadmiarowa, dobrze zabezpieczona lokalizacja zapasowa. Regularnie przeprowadza się testy zasilania awaryjnego, przywracania kopii zapasowych i systemów przełączania awaryjnego między głównym centrum danych a lokalizacją zapasową. Dokumentację dotyczącą bezpieczeństwa**

informacji regularnie poddaje się przeglądowi i aktualizuje; regularnie przeprowadza się audyty wewnętrzne. [Słowacja, 2024 r.]

- System zarządzania sprawami biura SIRENE obejmuje solidne narzędzie do sporządzania sprawozdań statystycznych, umożliwiające sporządzanie szczegółowych sprawozdań dla poszczególnych posterunków policji i przejść granicznych na podstawie wewnętrznych formularzy zgłaszania trafień. Statystyki można filtrować według różnych parametrów, takich jak rodzaj przestępstwa, co pomaga monitorować wykorzystanie systemu informacyjnego Schengen w całym kraju i składać sprawozdania eu-LISA. [Chorwacja, 2024 r.]
- W sytuacjach gdy bezpośredni dostęp do systemu informacyjnego Schengen jest niemożliwy, użytkownicy końcowi mogą skontaktować się z centralnym organem technicznym za pośrednictwem faksu lub poczty elektronicznej w celu zarządzania wpisami przez kanał komunikacji internetowej w trybie sytuacji nadzwyczajnej. Jasne procedury krajowe zapewniają minimalne kryteria i wzory dla tego procesu, aby użytkownik końcowy mógł korzystać z nieprzerwanej dostępności wszystkich funkcji w systemie informacyjnym Schengen. [Polska, 2024 r.]

Wymogi w zakresie ochrony danych w odniesieniu do krajowego systemu informacyjnego Schengen (N.SIS)

- Instytucje zarządzające N.SIS przyjmują wnioski o prawa osób, których dane dotyczą, złożone w językach innych niż języki państw członkowskich. [Litwa, 2018 r.]
- Inspektor ochrony danych podlegający administratorowi danych N.SIS ustanowił kompleksową politykę zgłaszania naruszeń ochrony danych, w tym procedury, narzędzia i instrukcje dla pracowników. [Niemcy, 2020 r.; [Norwegia, 2022 r.]
- Zdecentralizowana struktura monitorowania ochrony danych osobowych, w ramach której osoby wyznaczone do kontaktów w kwestiach dotyczących ochrony danych osobowych są dostępne w każdej jednostce policji, podczas gdy dwóch inspektorów ochrony danych odpowiada za ogólny nadzór. [Niderlandy, 2021 r.]
- Inspektor ochrony danych odpowiada za zarządzanie podatnościami na zagrożenia, koordynowanie działań w zakresie oceny podatności na zagrożenia oraz przeprowadzanie oceny ryzyka i audytu; współpracuje z administratorem danych w sposób proaktywny i oparty na współpracy, np. w odniesieniu do projektu utworzenia centrum monitorowania cyberbezpieczeństwa, które umożliwia szybkie i skuteczne zarządzanie incydentami. [Włochy, 2021 r.]
- Zarządzanie uprawnieniami użytkowników przez Krajową Radę Policji zapobiega nieuprawnionemu dostępowi do danych osobowych. Oprócz sytuacji, w której zmienia się stanowisko lub zadania, przełożony użytkownika kontroluje i co roku ocenia, czy uprawnienia użytkowników podwładnych są odpowiednie i, w razie potrzeby, uruchamia procedurę wewnętrzną w celu ich aktualizacji. Odpowiedzialny koordynator

systemu musi co roku sprawdzać, czy uprawnienia użytkowników przyznane grupom zainteresowanych stron i osobom zewnętrznym są odpowiednie i aktualne. [*Finlandia, 2023 r.*]

- **Wdrożono nowe narzędzie do zarządzania informacjami i zdarzeniami zabezpieczeń (SIEM) w postaci narzędzia do analizy dzienników, które znacznie poprawia wykrywanie nieprawidłowości i potencjalnego niewłaściwego wykorzystania systemu informacyjnego Schengen. Zmniejsza to podatność systemu na zagrożenia.** [*Szwecja 2022 r.*]
- **Proaktywne dostarczanie informacji na temat praw osób, których dane dotyczą, przez funkcjonariuszy policji w porcie lotniczym. Funkcjonariusze udostępniają link do portalu policji poświęconego ochronie danych za pomocą kodów QR, które umieszcza się w widocznym miejscu na przejściach granicznych w pierwszej i drugiej linii.** [*Węgry, 2024 r.*]

Wymogi w zakresie ochrony danych w odniesieniu do procedury wydawania wiz/wizowego systemu informacyjnego

- Szeroko zakrojone działania administratora danych N-VIS w związku z nadzorem nad konsulatami i zewnętrznym dostawcą usług, w tym w zakresie bezpieczeństwa danych i kwestii związanych z ochroną danych. W szczególności w ostatnich latach administrator danych N-VIS przeprowadził szereg kontroli wewnętrznych. [*Hiszpania, 2017 r. Włochy, 2021 r.*]
- Inspektor ochrony danych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Unii Europejskiej i Współpracy jest zaangażowany w prowadzone przez ministerstwo kontrole procedury wydawania wiz i ogólnie jest silnie zaangażowany w szereg aspektów procedury wydawania wiz związanych z ochroną danych. [*Hiszpania, 2022 r.*]
- Szeroko zakrojona kontrola rejestrów prowadzona za pomocą zautomatyzowanego oprogramowania w celu wykrywania incydentów w plikach dziennika. [*Dania, 2022 r.; Szwecja 2022 r.*]
- Rozwiązanie w zakresie zarządzania informacjami i zdarzeniami zabezpieczeń (SIEM) wdrożone w systemie informatycznym Ministerstwa Spraw Zagranicznych zostało zaprojektowane w oparciu o liczne predefiniowane reguły wyzwalające alarmy i wysyłające powiadomienie pocztą elektroniczną do zespołu wsparcia VISA Ministerstwa w przypadku jakiegokolwiek nietypowej aktywności użytkowników przetwarzających dane w centralnym wizowym systemie informacyjnym (C-VIS). Ponieważ system VISA (krajowy podstawowy system przetwarzania wniosków służący do rozpatrywania wniosków i podejmowania decyzji) rejestruje wszystkie operacje przetwarzania danych w VISA i C-VIS przez wszystkie organy użytkowników końcowych z uprawnieniami dostępu, kontrola dzienników obejmuje również wszystkie te organy. Zespół ds. ochrony danych w Ministerstwie posiada ugruntowaną procedurę

oceny naruszeń ochrony danych oraz podejmowania dodatkowych kroków, a także w określonym terminie powiadamia organ ochrony danych. [*Finlandia, 2023 r.*]

Biuro SIRENE

Procedury SIRENE

- Prokuratura posiada dyżurkę, która jest dostępna całodobowo, w przypadku skierowań z biura SIRENE. [*Dania, 2017 r.*]
- Zaangażowanie pracowników SIRENE w działania na miejscu podczas operacji policyjnych na dużą skalę. [*Szwajcaria, 2018 r.*]
- Istnieje możliwość przesyłania odcisków palców z systemu informacyjnego Schengen do krajowego automatycznego systemu identyfikacji daktyloskopijnej za pośrednictwem systemu kontroli obiegu zadań SIRENE i automatycznego uzyskiwania odpowiedzi typu „trafienie/brak trafienia”. Proces ten jest inicjowany dopiero po utworzeniu akt sprawy w systemie kontroli obiegu zadań SIRENE. Zgodnie z przepisami proces ten nie obejmuje przechowywania odcisków palców z SIS w krajowym AFIS. [*Irlandia, 2021 r.*]
- Wszystkie właściwe organy związane z wewnętrzną siecią policji dysponują oficjalnymi specjalnymi kontami pocztowymi wykorzystywanymi do wymiany informacji. Wszystkie zgłoszenia incydentów przez policję są widoczne dla wszystkich biur posiadających specjalne konta pocztowe, w tym dla funkcjonariuszy SIRENE, którzy proaktywnie przeszukują dostępne bazy danych, w tym w SIS, wszystkich obywateli UE i państw trzecich uczestniczących w zgłoszonych incydentach. W wyniku tych zapytań, w przypadku uzyskania pozytywnego dopasowania, biuro SIRENE niezwłocznie kontaktuje się z komisariatem policji odpowiedzialnym za daną sprawę (który zgłosił incydent) i zwraca się o podjęcie dalszych działań w odniesieniu do osoby, której dotyczy wpis. Proaktywne podejście opracowane przez biuro SIRENE gwarantuje, że podczas kwerend w SIS nie dojdzie do utraty jakichkolwiek trafień. [*Cypr, 2023 r.*]

System kontroli obiegu zadań SIRENE

- W aplikacjach do zarządzania sprawami, w przypadku trafienia dotyczącego wpisu, który zawiera aliasy, tożsamości przywłaszczone lub powiązania, pojawia się okno podkreślające obecność tych istotnych informacji. Powiadomienie to skutecznie rozwiązuje jeden z najczęstszych problemów wśród rozwiązań w zakresie zapytań w poszczególnych państwach członkowskich: trudność w uwidocznieniu tych informacji użytkownikowi końcowemu. [*Węgry, 2019 r.*]
- System kontroli obiegu zadań SIRENE automatycznie sprawdza wszystkie wiadomości przychodzące ze wszystkich kanałów międzynarodowych (w tym również formularze SIRENE) pod kątem wstępnie określonych słów kluczowych. Dane osobowe zawarte

w formularzach są automatycznie sprawdzane w połączonych bazach danych. Pozytywne wyniki takiego sprawdzania są oznaczane jako „pilne trafienia” w celu wskazania, że formularze te należy traktować priorytetowo. Dzięki temu rozwiązaniu biuro SIRENE może skutecznie zarządzać przychodzącymi wnioskami bez żadnych zaległości. [*Liechtenstein, 2021 r.*]

- Przychodzące formularze A i M (wykorzystywane odpowiednio do wymiany informacji na temat europejskich nakazów aresztowania i wniosków o ekstradycję oraz na temat różnych informacji uzupełniających, gdy nie ustanowiono żadnej procedury) dotyczące osób są przetwarzane automatycznie w systemie zarządzania sprawami SIRENE, który automatycznie przekazuje przychodzące formularze dotyczące wpisów związanych z terroryzmem do duńskiej służby bezpieczeństwa i wywiadu. [*Dania, 2022 r.*]
- Formularze SIRENE tworzone przez funkcjonariuszy są wstępnie wypełnione danymi zawartymi we wpisie i zawierają domyślne teksty, które można dodać jednym kliknięciem. Domyślne teksty są dostosowane do każdego formularza i rodzaju wpisu. [*Słowacja, 2019 r.*]
- System zarządzania sprawami SIRENE jest pojedynczą aplikacją informatyczną, która przetwarza wszystkie wiadomości w sposób wysoce zautomatyzowany: przychodzące formularze SIRENE są automatycznie rejestrowane w istniejących sprawach i przydzielane właściwemu urzędnikowi zajmującemu się daną sprawą; przychodzące formularze A są przetwarzane automatycznie i sprawdzane w krajowych bazach danych na podstawie słów kluczowych. Proces ten umożliwia automatyczne przesyłanie wszystkich przychodzących formularzy A związanych z tymi słowami kluczowymi raz dziennie w partiach do odpowiednich działów i jednostek. Formularze A przypisuje się operatorowi do ręcznej obsługi wyłącznie w przypadku stwierdzenia dopasowania. Specjalne krajowe formularze trafień są automatycznie wysyłane z okna podglądu w systemie informacyjnym Schengen przez użytkowników końcowych z przeglądarki/rejestrów policyjnych i odbierane w skrzynce odbiorczej urzędnika łącznikowego ds. imigracji, a następnie przekształcane w formularze zgłaszania trafień SIRENE. Procesy te znacznie ułatwiają wykonywanie zadań biura SIRENE i wspierają terminową skuteczność wymiany informacji uzupełniających i formularzy. [*Litwa, 2023 r.*]

4. Aspekty związane z prawami podstawowymi

Monitorowanie przymusowych powrotów

- Odpowiednie monitorowanie zapewniono dzięki pełnej niezależności krajowego gwaranta, zakresowi jego działań, szkoleniom zapewnionym eskortom powrotów w zakresie praw podstawowych (w tym prawa grup znajdujących się w trudnej sytuacji)

i zasady *non-refoulement*, a także regionalnej sieci przeszkolonych obserwatorów przymusowych powrotów działających na całym terytorium. [Włochy, 2021 r.]

- Regularna publikacja online sprawozdań z monitorowania przymusowych powrotów przez Publicznego obrońcę Praw, w tym w języku angielskim w ramach ogólnego sprawozdania rocznego Rzecznika Praw Obywatelskich, pozwala zapewnić dodatkową warstwę kontroli nad procesem wydalenia, prowadzi do zwiększenia jego przejrzystości oraz dodatkowego wsparcia skuteczności mechanizmu monitorowania przymusowych powrotów. [Czechy, 2019 r.]
- **W Komendzie Głównej Straży Granicznej wyznaczono pełnomocnika ds. praw człowieka, którego zadaniem jest promowanie i wspieranie praktyk zarządzania granicami zgodnych z prawami podstawowymi. W oddziałach wojewódzkich Straży Granicznej również wyznaczono takich pełnomocników ds. praw człowieka, którzy uczestniczą w szkoleniach w zakresie praw podstawowych na szczeblu regionalnym i lokalnym.** [Polska, 2024 r.]

5. Nadzór nad ochroną danych

- Państwowy Inspektorat Ochrony Danych nadzoruje system informacyjny Schengen i wizowy system informacyjny zgodnie z normą Business Process Model and Notation – graficzna reprezentacja służąca określeniu procesów biznesowych w modelu procesów biznesowych. Norma Business Process Model and Notation umożliwia pracownikom zrozumienie ich obowiązków na każdym etapie, a także całego procesu nadzoru. [Łotwa, 2023 r.]

WYMIAR ZEWNĘTRZNY

Współpraca z państwami trzecimi

Urzednicy łącznikowi

- W intranecie Międzynarodowego Biura Łącznikowego istnieje bezpośredni dostęp do bazy danych daktyloskopijnych, która umożliwia funkcjonariuszom przeszukiwanie krajowego AFIS za pomocą pliku NIST dołączonego do wpisu, co pozwala wyszukać wszelkie dopasowania w ciągu zaledwie kilku minut. Jeśli w wyniku automatycznego wyszukiwania pojawia się dopasowanie, to również podlega weryfikacji przez eksperta ds. odcisków palców. Funkcja ta umożliwia nie tylko przeszukiwanie krajowych baz danych za pomocą parametrów alfanumerycznych, ale również danych biometrycznych, co zwiększa dokładność identyfikacji danej osoby. [Litwa, 2023 r.]
- W priorytetowych państwach trzecich rozmieszczono doradców ds. wiz lub urzędników łącznikowych, których zadaniem jest identyfikacja potencjalnych przypadków nieuregulowanej migracji do strefy Schengen oraz gromadzenie danych wywiadowczych dotyczących nowych metod lub tendencji. Jeżeli organy wizowe wykryją fałszywe dokumenty lub tożsamość, nie tylko odmawia się wydania wizen Schengen, ale wydaje się również zakaz wjazdu, aby uniemożliwić obywatelowi państwa trzeciego usiłowanie wjazdu przez inne państwo członkowskie. Dane wywiadowcze gromadzone przez tych funkcjonariuszy są regularnie udostępniane właściwym organom w ramach skoordynowanych spotkań w celu zwiększenia gotowości na granicach zewnętrznych i na potrzeby procedur powrotu. Dane te pomagają w tworzeniu planów krajowych i regionalnych oraz umożliwiają ukierunkowane działania przeciwko podmiotom zaangażowanym w ułatwianie nieuregulowanej migracji. Migranci o nieuregulowanym statusie zidentyfikowani podczas tych operacji są kierowani do odpowiednich procedur powrotu. [Węgry, 2024 r.]
- Urzednicy łącznikowi otrzymali bezpośredni dostęp do systemu zarządzania sprawami, zarządzanego przez pojedynczy punkt kontaktowy, co umożliwia im wyszukiwanie informacji w czasie rzeczywistym w krajowych i międzynarodowych bazach danych. Dostęp ten usprawnia proces decyzyjny, pomaga w prowadzeniu dochodzeń transgranicznych i zwiększa skuteczność operacyjną we współpracy z partnerami międzynarodowymi. Ponadto nadzór sprawowany przez pojedynczy punkt kontaktowy zapewnia koordynację, przejrzystość i bezpieczeństwo komunikacji między urzędnikami łącznikowymi a organami ścigania. [Czechy, 2024 r.]

Współpraca międzynarodowa

- Ustanowienie współpracy wielostronnej i umów dwustronnych z kilkoma państwami trzecimi umożliwia wymianę danych w czasie rzeczywistym w zakresie nadzoru morskiego i na przejściach granicznych na potrzeby odprawy promów, jak również

innych informacji związanych z granicami. Organy aktywnie wspierają rozwój krajowych zdolności w zakresie kontroli granicznej w państwach trzecich przez przekazywanie aktywów. [*Włochy, 2021 r.*]

- Organy krajowe zarządzają przepływami migracyjnymi i zwalczają przestępczość transgraniczną spoza strefy Schengen przez wdrażanie regionalnej koncepcji ochrony granic. Obejmuje ona oddelegowanie urzędników łącznikowych z państw trzecich do regionalnych ośrodków koordynacji danego państwa członkowskiego i odwrotnie, co ma na celu ułatwienie bezpośredniej współpracy i wymiany informacji. Na wodach terytorialnych i na lądzie państw trzecich rozmieszcza się jednostki straży granicznej, zapewniając stałe wspólne patrolowanie drogą morską i powietrzną. Mechanizm poszukiwawczo-ratowniczy służy uzupełnieniu regionalnego systemu ochrony granic o statki koordynowane przez krajową agencję poszukiwawczo-ratowniczą. [*Hiszpania, 2022 r.*]
- Projekt „Bezpieczny obszar turystyczny” realizowany jest od 2006 r. i polega na przyjmowaniu funkcjonariuszy policji i ich delegowaniu za granicę, aby lepiej służyli turystom i obywatelom przebywającym poza swoim krajem. Rosnący udział zagranicznych organizacji policyjnych sprawił, że w 2023 r. w projekcie uczestniczyły 24 organizacje z 21 krajów. Zagraniczni funkcjonariusze policji działają na podstawie uzgodnionych uprawnień i świadczą usługi w językach turystów, co zmniejsza bariery w zwracaniu się o pomoc policji. Funkcjonariusze policji z innych krajów, noszący swoje krajowe mundury, przyczyniają się do zapobiegania przestępczości i zwiększają bezpieczeństwo. [*Chorwacja, 2024 r.*]
- Ustalenia zawarte z sąsiadującymi państwami trzecimi, na podstawie których na granicach tych państw rozmieszczeni są funkcjonariusze zaproszeni w celu wsparcia działań w zakresie ochrony i innych działań kontrolnych, takich jak odprawy graniczne. Zwiększa to zdolność reagowania i wymianę informacji. Na terytorium jednego z państw sąsiadujących funkcjonariusze policji granicznej z partnerskiego państwa trzeciego prowadzą codziennie patrole we współpracy z lokalnymi funkcjonariuszami granicznymi, aby zapobiegać nielegalnej migracji i identyfikować osoby ułatwiające przemyt ludzi. Na podstawie porozumienia dwustronnego z innym krajem partnerskim funkcjonariusz pracuje obecnie na określonych przejściach granicznych, aby wspierać kontrole i ułatwiać komunikację z pasażerami. [*Węgry, 2024 r.*]
- Sądy i prokuratury tworzą wpisy dotyczące osób poszukiwanych oraz europejski nakaz aresztowania (ENA) zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Dołączenie angielskiej wersji wpisu przyspiesza procedury w innych państwach członkowskich i podjęcie działań w związku z międzynarodowymi trafieniami. [*Polska, 2024 r.*]

Polityka wizowa

Usługodawca zewnętrzny

- **Nakładanie sankcji finansowych na usługodawców zewnętrznych** w przypadku nieprzestrzegania umowy, w połączeniu ze wzmocnionym monitorowaniem ich pracy, jest skutecznym sposobem na zapewnienie zgodności danego usługodawcy zewnętrznego z postanowieniami tej umowy oraz poprawę jego wyników. [*Austria, 2022 r.*]

ZARZĄDZANIE GRANICAMI ZEWNĘTRZNYMI

Krajowy i europejski system orientacji sytuacyjnej i wczesnego ostrzegania

Współpraca (orientacja sytuacyjna)

- Koordynacja między krajowymi ośrodkami koordynacji dwóch sąsiadujących państw członkowskich pozwala na uzyskanie wspólnego obrazu sytuacji, skuteczną wymianę informacji, poprawę orientacji sytuacyjnej na wspólnych granicach oraz zwiększenie zdolności reagowania, ponieważ pozycjonowanie zasobów jest również wspólne dla obu tych państw. [*Portugalia/Hiszpania, 2017 r.*]
- Bezpośredni dostęp do krajowych baz danych (poza tymi wykorzystywanymi do kontroli granicznej) umożliwia krajowemu ośrodkowi koordynacji utrzymanie kompleksowego krajowego obrazu sytuacji i zapewnienie zainteresowanym stronom lepszej orientacji sytuacyjnej na szczeblu krajowym i europejskim. [*Finlandia, 2023 r.*]
- Krajowy ośrodek koordynacji ustanowił procedurę przeglądu wniosków o uruchomienie połączonych usług EUROSUR-u na szczeblu gminnym i lokalnym. W ramach takiej procedury sprawdza się legalność i adekwatność wszystkich wniosków dotyczących połączonych usług EUROSUR-u, zanim zostaną one przedłożone do Fronteksu, zapewniając, aby jedynie istotne i racjonalne pod względem kosztów wnioski o połączone usługi EUROSUR-u były wysyłane do Fronteksu, a następnie wykorzystywane w działaniach operacyjnych. [*Finlandia, 2023 r.*]
- **W ramach EMPACT działanie jako „podmiot kierujący” planem działań operacyjnych EMPACT wymierzonym w siatki przestępcze zajmujące się produkcją, handlem i dystrybucją narkotyków syntetycznych i nowych substancji psychoaktywnych. Szef wydziału ds. narkotyków Centralnego Biura Śledczego Policji pełni funkcję „podmiotu kierującego” i korzystając z wyjątkowego wsparcia operacyjnego skutecznie identyfikuje różne możliwości finansowe i uzyskuje dostęp do nich. Centrum Obsługi Projektów Europejskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wspiera tę działalność jako priorytetową i pomaga w wykonywaniu zadań administracyjnych oraz wspiera działania mające na celu zwalczanie nielegalnego obrotu środkami odurzającymi. [*Polska, 2024 r.*]**
- **Straż graniczna i organy celne ściśle współpracują w ramach zintegrowanej cyfrowej procedury granicznej na przejściach granicznych, aby wzmocnić kontrole i usprawnić proces odprawy. Zgromadzone dane i wyniki kontroli pierwszej linii, w tym informacje z SIS, są przekazywane bezpośrednio ze Straży Granicznej do organów celnych, które kontynuują kontrole na podstawie wstępnie wypełnionych danych. [*Polska, 2024 r.*]**

Analiza ryzyka

Granice lądowe

- Krajowy system analizy ryzyka instytucji kontroli granicznej jest skuteczny i wspierany przez funkcjonalną współpracę międzyagencyjną. Dwa razy w roku instytucja kontroli granicznej wydaje wspólne produkty analizy ryzyka wraz z organami celnymi i policją krajową. Regularna i systematyczna wymiana informacji między właściwymi organami krajowymi zaangażowanymi we wdrażanie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, w wyniku której powstają wspólne produkty analizy ryzyka, zapewnia kompleksową krajową orientację sytuacyjną i wspiera odpowiednie zdolności reagowania. Ponadto właściwe organy zaangażowane w zarządzanie granicami organizują wspólne szkolenia, wspólne operacje i działania dostosowane do potrzeb. [Litwa, 2023 r.]
- Aplikacja do wykrywania osób lub pojazdów o określonym profilu ryzyka jako część krajowego systemu analizy ryzyka policji granicznej, zintegrowana z krajowym systemem informacyjnym służącym do zarządzania granicami. Aplikacja jest dostępna na wszystkich przejściach granicznych dla wszystkich funkcjonariuszy policji uczestniczących w kontroli granicznej i zapewnia skuteczne wykorzystanie profili analizy ryzyka na wszystkich szczeblach organizacyjnych oraz podnosi jakość kontroli granicznej. W celu identyfikacji osób lub pojazdów wysokiego ryzyka policja graniczna opracowała aplikację automatycznych wskaźników ryzyka, która jest zintegrowana z systemem informacyjnym służącym do zarządzania granicami. Po uruchomieniu wskaźniki automatycznie wykrywają potencjalnych sprawców podczas odprawy granicznej. Wskaźniki są automatycznie powiązane z profilami ryzyka i na ekranie strażnika granicznego wyświetlany jest żółty alarm z linkiem do profilu oraz szczegółowymi instrukcjami dotyczącymi ustalenia statusu danej osoby. Strażnicy graniczni mogą aktywować te wskaźniki na określonych przejściach granicznych i w określonych godzinach. [Chorwacja, 2024 r.]

Odprawy graniczne

Granice powietrzne

- Specjalna jednostka składająca się z sześciu funkcjonariuszy straży granicznej monitoruje transport prywatny i lotnictwo rekreacyjne, w tym lekkie statki powietrzne i śmigłowce, ponieważ ma dostęp do śledzenia trasy w czasie rzeczywistym oraz danych o locie z radaru wojskowego. Jednostka ta otrzymuje wszystkie plany lotów, które są następnie analizowane. Jeśli lotnisko odlotu lub przylotu nie jest przejściem granicznym, jednostka policji otrzymuje ostrzeżenie w celu interwencji. W przypadku nieautoryzowanych lądowań na lotniskach, które nie są przeznaczone do przekraczania

granicy, organy nakładają grzywny. Regularnie przeprowadza się ocenę ryzyka związanego ze zmianami tras lotu. [Belgia, 2020 r.]

- Komunikacja między pierwszą a drugą linią na przejściach granicznych w porcie lotniczym za pośrednictwem aplikacji krajowej jest wysoce zautomatyzowana i przyjazna dla użytkownika. Gdy zostanie stwierdzone trafienie, funkcjonariusz pierwszej linii ma możliwość wpisania uwag w specjalnym polu, a informacje o trafieniu wraz z komunikatem z uwagami przesyłane są za pośrednictwem aplikacji krajowej z pierwszej linii do drugiej linii. Jeżeli chodzi o bramki elektroniczne, w przypadku trafienia odnoszącego się do wpisu dotyczącego kontroli niejawnej operator bramki elektronicznej może również dodać do trafienia uwagę przekazywaną natychmiast do drugiej linii, która gromadzi dodatkowe dostępne informacje i wysyła formularz trafienia do SIRENE. Umożliwia to przeprowadzenie kontroli bez kontaktu z osobą, której dotyczy wpis, przy jednoczesnym zebraniu niezbędnych informacji. [Litwa, 2023 r.]
- Jednostka do spraw informacji o pasażerach odpowiedzialna za gromadzenie i przetwarzanie danych pasażerów dotyczących wszystkich lotów obecnie realizowanych w kraju. Jej zadaniem jest informowanie (24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu) właściwych organów ścigania o potrzebie dalszego sprawdzenia pasażerów przylatujących i wylatujących, po automatycznym porównaniu ich danych z odpowiednimi bazami danych (takimi jak system informacyjny Schengen, I24/7) lub na podstawie abstrakcyjnych profili opracowanych we współpracy lub na wniosek takich organów. Ponieważ jednostka ta otrzymuje zapytania od wszystkich organów ścigania, ma wyjątkową możliwość zgłaszania pokrywających się dochodzeń i przedmiotów interesów oraz informowania odpowiednich agencji. Dobrze rozwinięty system zarządzania sprawami służący do obsługi komunikacji z właściwymi organami i jednostkami do spraw informacji o pasażerach innych państw członkowskich, ustanowiony zgodnie z najlepszymi praktykami międzynarodowymi, jest centralnym elementem skutecznej realizacji zadań i wymiany informacji. Operacje należyście uwzględniają wymogi w zakresie ochrony danych i wymogi proceduralne ustanowione w odpowiednich przepisach unijnych i krajowych. Jednostka aktywnie prowadzi kampanie informacyjne na temat oferowanych przez siebie zdolności. Jest wyposażona w wysokiej jakości zdolności techniczne i zdolności w zakresie zasobów ludzkich. [Łotwa, 2023 r.]

Granice lądowe

- **Automatyczna wstępna kontrola w systemie informacyjnym Schengen pojazdów zbliżających się do stanowisk lądowej kontroli granicznej za pomocą automatycznego rozpoznawania tablic rejestracyjnych, w tym rozszerzeń dotyczących przedmiotów.** [Chorwacja, 2024 r.]

Ochrona granicy

- Straż graniczna wykorzystuje bezzałogowe statki powietrzne do zadań związanych z ochroną i interwencją. Każda z jednostek regionalnych odpowiedzialnych za zewnętrzne granice lądowe jest podłączona do odnośnego systemu. Składa się on z trzech platform (bezzałogowych mini motoszybowców), stacji naziemnej (ze zdalnym sterowaniem, ekranami i anteną) oraz innego sprzętu pomocniczego. Powyższe platformy są wyposażone w kamery dzień i noc, a w dowolnej chwili można używać jednej platformy. Wysokiej jakości obrazy z tych kamer są dostarczane w czasie rzeczywistym do stacji naziemnej lub innych podłączonych odbiorców. Ten system bezzałogowych statków powietrznych może przełożyć się na zwiększenie zdolności ochrony granic, poprawę orientacji sytuacyjnej oraz usprawnienie zdolności reagowania. Po wykryciu obiektu latającego Regionalne Centrum Koordynacji jest szybko informowane o konieczności wdrożenia konkretnych środków interwencji. [*Polska, 2019 r.*]
- **Wzdłuż większej części zewnętrznej granicy lądowej zainstalowano system barier elektronicznych składający się z dużej liczby kamer dziennych, nocnych i termowizyjnych oraz czujników ruchu i czujników sejsmicznych. Centra regionalne monitorują system oraz przekazują automatycznie generowane alarmy do lokalnych centrów koordynacyjnych w celu wysłania patroli. Pozwala to skutecznie wykrywać niedozwolone przekroczenia granicy, umożliwia monitorowanie w czasie rzeczywistym i skraca czas reakcji patroli.** [*Polska, 2024 r.*]
- **Krajowa straż graniczna korzysta z systemu informatycznego do planowania, koordynacji i sprawozdawczości w zakresie działań operacyjnych, który służy jako kompleksowa platforma zwiększająca ogólną efektywność kontroli na granicach zewnętrznych. System składa się z kilku modułów, które umożliwiają użytkownikowi zapisywanie i udostępnianie informacji o zdarzeniach, wyświetlanie zdarzeń na mapie, planowanie patroli i harmonogramów pracy, wyświetlanie pozycji jednostek operacyjnych w czasie rzeczywistym oraz przekazywanie raportów.** [*Polska, 2024 r.*]

Krajowa baza danych do celów ochrony granicy

- Krajowa koncepcja ochrony granic opiera się na kompleksowej i skutecznej krajowej bazie danych, łączącej wszystkie istotne funkcje w celu wsparcia zadań operacyjnych i taktycznych. System ten uwzględnia wszystkie elementy operacyjnego cyklu ochrony granic: zapewnianie wsparcia w zakresie gromadzenia informacji, składanie sprawozdań na temat taktycznych i operacyjnych wyników działań, planowanie zmian, zarządzanie patrolami i ich koordynacja oraz opracowywanie skutecznego reagowania w terenie oraz zapewnianie spójnej orientacji sytuacyjnej. Oprogramowanie zapewnia jednolitą platformę usług dla wszystkich organów ścigania, zapewniając tym samym skuteczne wykorzystanie zasobów w sytuacjach nadzwyczajnych i korzyści wynikających z kompilacji obrazu sytuacji w wyznaczonych obszarach

odpowiedzialności. Oprogramowanie jest powiązane z funkcjami mobilnego środowiska informatycznego patrolu rozmieszczonego w terenie. System w oparciu o jego kompleksowy i spójny projekt może być obsługiwany na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. [*Estonia, 2023 r.*]

POWRÓT

Skuteczność krajowego systemu powrotów

Procedury powrotu

- Praktyka podejmowania decyzji o powrocie, wydaleniu i zakazie wjazdu w ramach jednego kroku skutkuje zmniejszeniem obciążenia administracyjnego, przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu praw procesowych osób powracających. [*Austria, 2015 r.*]
- Procedura powiadamiania o „zamiarze wydania zakazu wjazdu” w przypadku wykrycia nielegalnego pobytu podczas odpraw wyjazdowych, dająca obywatelowi państwa trzeciego możliwość wniesienia sprzeciwu, pozwala organom na wydanie zakazu wjazdu bez przerywania wjazdu danego obywatela państwa trzeciego przy jednoczesnym poszanowaniu praw tego obywatela. [*Niderlandy, 2021 r.*]
- **Organy krajowe opracowały powiadomienie o dostępnej pomocy na rzecz reintegracji, które mają podpisywać obywatele państw trzecich po konsultacji. Powiadomienie to jest przechowywane wraz z dokumentacją sprawy, co ułatwia komunikację z doradcami ds. powrotów w ośrodkach detencyjnych.** [*Chorwacja, 2024 r.*]
- **Wzajemne uznawanie decyzji nakazujących powrót wydanych przez inne państwa członkowskie. W przypadku wykrycia obywatela państwa trzeciego nieposiadającego prawa do pozostania, wobec którego inne państwo UE wydało decyzję nakazującą powrót, organy krajowe niezwłocznie uznają i wykonają tę decyzję. Nie wydają one nowej decyzji nakazującej powrót ani nie kontaktują się z państwem wydającym, lecz przystępują do wydalenia danej osoby do kraju powrotu, po przeprowadzeniu, w uzasadnionych przypadkach, zaktualizowanej oceny.** [*Czechy, 2024 r.*]

Procedura przymusowego powrotu

- Wdrożono procedury umożliwiające organom szybkie podjęcie decyzji w sprawie kolejnego wniosku o udzielenie azylu złożonego w trakcie procesu wydalenia, aby uniknąć odroczenia lub opóźnienia wydalenia obywatela państwa trzeciego przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego wdrożenia zasady *non-refoulement*. [*Niderlandy, 2015 r.*]

Dobrowolny powrót

- W trakcie całej procedury powrotu priorytetem dla organów krajowych jest dobrowolny powrót. Na wszystkich etapach wspomnianej procedury występuje proaktywne podejście do motywowania obywateli państw trzecich do dobrowolnego wjazdu, w szczególności w ośrodkach detencyjnych. Ośrodki detencyjne uważa się za sprzyjające promowaniu dobrowolnych powrotów, a osoby zarządzające sprawami

i organy aktywnie motywują obywateli państw trzecich do dobrowolnego opuszczenia danego państwa, zapewniając jednocześnie odpowiednie zakwaterowanie i wsparcie. [Niderlandy, 2021 r.]

- Wczesne zaangażowanie osób powracających w promowanie dobrowolnych powrotów/wyjazdów oraz możliwość uczestnictwa osoby powracającej w programie dobrowolnych powrotów na każdym etapie procedury powrotu wiąże się z promowaniem oraz zwiększaniem wykorzystania dobrowolnych powrotów i reintegracji jako integralnej części wspólnego unijnego systemu powrotów zgodnie ze strategią UE na rzecz dobrowolnych powrotów i reintegracji. [Luksemburg, 2016 r.; Dania, 2022 r.]

System informatyczny

- Krajowy informatyczny system zarządzania sprawami dotyczącymi powrotów, który opracowano zgodnie z modelem Fronteksu (RECAMAS), zapewnia organom zajmującym się powrotami wydajne i zintegrowane narzędzie sprzyjające skutecznemu zarządzaniu sprawami dotyczącymi powrotów. [Włochy, 2021; Estonia 2023 r.]
- Połączenie krajowego systemu zarządzania sprawami dotyczącymi migracji z modułem aplikacji Fronteksu dotyczącej powrotów (FAR) w przypadku lotów czarterowych umożliwia organom krajowym bezpośredni dostęp do wszystkich operacji czarterowych organizowanych przy wsparciu Fronteksu oraz pomaga im w skuteczniejszym organizowaniu operacji powrotowych i uczestniczeniu w nich. [Austria, 2020 r.]

Zatrzymanie w celu wydalenia

Ośrodki detencyjne

- Odpowiednie i stymulujące otoczenie dla dzieci stanowi pokój dziecięcy w ośrodkach rejestracji dla cudzoziemców. Długie godziny otwarcia i dostępność bez ograniczeń, obecność pracownika socjalnego oraz duża liczba dostępnych gier i zajęć sprawiają, że pokój ten jest atrakcyjny dla dzieci. [Litwa, 2018 r.]
- Ośrodki rodzinne i ukierunkowane ośrodki psychiatryczne mogą zaspokajać szczególne potrzeby osób wymagających szczególnego traktowania, które zatrzymano. Rozkład pomieszczeń w takim ośrodku rodzinnym, aktywności i zaangażowanie personelu pozwalają na życie rodzinne jak najbardziej zbliżone do normalnego oraz zapewniają odpowiednie i stymulujące otoczenie dla rodzin i małoletnich bez opieki. Ośrodek psychiatryczny umożliwia ścisłą współpracę między odpowiednimi partnerami w celu zaspokojenia potrzeb osób wymagających szczególnego traktowania z problemami psychologicznymi w ramach procedury powrotu, przy jednoczesnym zwiększeniu skuteczności takich procedur. [Niderlandy, 2021 r.]

- Opracowane protokoły i szkolenia personelu, w połączeniu z projektem i systemem, przyczyniają się do łagodzenia stresu i traumy u małoletnich w ramach procedury powrotu i są zgodne z zasadą najlepszego interesu dziecka. [Norwegia, 2022 r.]
- W placówkach dla cudzoziemców działają gabinety opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego, które oferują obywatelom państw trzecich pomoc w kwestiach związanych ze zdrowiem psychicznym, takich jak stres pourazowy i zapobieganie samobójstwom, a także wspierają ich adaptację. Psychologowie przeprowadzają wstępną ocenę wszystkich nowo przybyłych osób i informują ich o możliwościach uzyskania wsparcia psychologicznego w placówce. Umożliwia to wczesną identyfikację problemów psychologicznych, co może zagwarantować skuteczne podejście i odpowiednie postępowanie w takich przypadkach. Do gabinetów opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego można uzyskać dostęp w godzinach od poniedziałku do piątku po umówieniu się telefonicznie lub za pomocą formularza zgłoszeniowego. Pomaga to stworzyć otwarte i bezpieczne środowisko, zwłaszcza w przypadku ofiar handlu ludźmi i innych osób wymagających szczególnego traktowania. [Litwa, 2023 r.]
- **Warunki detencji obejmują duże przestrzenie rekreacyjne na świeżym powietrzu w ośrodku recepcyjnym, wydzielony plac zabaw na świeżym powietrzu dla małych dzieci i trawiasty teren rekreacyjny dla dorosłych, co tworzy przyjemną atmosferę i zapewnia prywatność. Takie warunki zmniejszają ryzyko konfliktów i przeludnienia.** [Chorwacja, 2024 r.]
- **W ośrodku detencyjnym zatrudnionych jest 11 funkcjonariuszy, którzy tworzą jednostkę edukacyjną organizującą różnorodne zajęcia edukacyjne, społeczne, kulturalne (z uwzględnieniem delikatnych kwestii kulturowych) i sportowe, a także wydarzenia. Pracownicy są do dyspozycji zatrzymanych od poniedziałku do soboty, 12 godzin dziennie, a funkcjonariusze są ubrani w cywilne ubrania. Niektórzy z nich mają doświadczenie zawodowe w dziedzinie edukacji i psychologii i odgrywają aktywną rolę w zapobieganiu konfliktom w ośrodku.** [Polska, 2024 r.]
- **Ośrodki detencyjne zapewniają zatrzymanym szeroki zakres opieki medycznej dostosowanej do ich potrzeb. Jeżeli nie można zapewnić opieki na miejscu, zatrzymani są szybko przewożeni do specjalistycznych klinik poza ośrodkiem. Koszty tego leczenia pokrywa Straż Graniczna. W przypadku poważnego schorzenia zatrzymani są zwalniani i przenoszeni do wyspecjalizowanych placówek opieki zdrowotnej.** [Polska, 2024 r.]
- **W ośrodku detencyjnym znajduje się specjalna sala dla niemowląt, dostępna 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu, w której matki mogą opiekować się noworodkami w prywatnym i oddzielnym pomieszczeniu. Pomieszczenie jest wyposażone w niezbędne meble i przedmioty pomagające w opiece nad niemowlętami. Istnieje również sekcja opieki nad dziećmi, przestronna i dobrze wyposażona, oferująca szeroki zakres dostosowanych do wieku zajęć, zabawek i gier. Dzieci, których rodzice są zatrzymani w ośrodku, mogą odwiedzać pokój**

zabaw za zgodą rodziców. Bardzo małe dzieci mogą być w nim również nadzorowane przez jednego z rodziców, co zapewnia wszystkim bezpieczne i sprzyjające otoczenie. [Czechy, 2024 r.]

- W ośrodku detencyjnym wprowadzono szereg pomocy wizualnych, w tym tablice orientacyjne, oznakowania, regulamin ośrodka i plakaty, które zaprojektowano tak, aby były przyjazne dla dzieci i łatwo dostępne. Materiały te zawierają piktogramy, są umieszczone na wysokości odpowiedniej dla małych dzieci i mają wygląd łatwo dla nich zrozumiały. Ponadto szeroko udostępniono i przetłumaczono na wiele języków „zestaw narzędzi dla dzieci” Fronteksu. [Czechy, 2024 r.]

GRANICE WEWNĘTRZNE

Współpraca transgraniczna na wewnętrznych obszarach przygranicznych

Współpraca operacyjna z sąsiednimi państwami członkowskimi

- Wspólne trójstronne patrole pociągów z sąsiadami. [*Austria, 2015 r.*]
- Dwa razy w roku państwa członkowskie przygotowują wspólne sprawozdanie z analizy przestępczości oraz operacyjne sprawozdanie z analizy przestępczości. Ponadto codzienne przygotowywane są dokumenty z informacjami na temat przestępstw popełnionych w jednym państwie członkowskim, które to dokumenty udostępnia się partnerskim państwom członkowskim. [*Liechtenstein, 2015 r.*]
- W okręgu policyjnym w regionie przygranicznym działa wspólny zespół analityczny. Składa się on z kilku agencji obejmujących policję, służby celne oraz urzędy graniczne i kryminalne. Odnośne analizy wykorzystuje się do podejmowania decyzji dotyczących kontroli granicznych, działań policyjnych i spraw celnych. Zauważono, że sprawozdania z analiz wykorzystywano do udzielania informacji funkcjonariuszom przed wspólnymi patrolami, w tym do określania dni, godzin i miejsc takich patroli. W przypadku portów upoważnionych w odniesieniu do przyjazdów spoza strefy Schengen opracowuje się miesięczne sprawozdania z analizy ryzyka. Wykorzystuje się je jako źródła informacji na potrzeby operacyjnych i administracyjnych aspektów kontroli granicznych. [*Dania, 2017 r.*]
- Aby zapewnić skuteczną współpracę transgraniczną i wzajemne udostępnianie zasobów, sąsiednie państwa członkowskie podpisały porozumienie w sprawie wspólnego korzystania z niejawnych źródeł wywiadu osobowego w celu przeprowadzania tajnych operacji wywiadowczych za pośrednictwem wspólnej puli funkcjonariuszy policji. [*Litwa, 2018 r.*]
- Krajowy system danych powoduje miganie ekranów, gdy rozpoczyna się operacja, co natychmiast ostrzega operatorów o konieczności podjęcia działań następczych. System ten zapewnia również transmisję na żywo. Jest w nim także widoczna geolokalizacja patrolujących samochodów. Zarówno centra współpracy policyjno-celnej, jak i pojedynczy punkt kontaktowy mają do niego bezpośredni dostęp. [*Czechy, 2019 r.*]
- Wspólne dwunarodowe brygady do walki z nielegalną imigracją i przemytnikami to zintegrowane i stałe mechanizmy współpracy międzynarodowej umożliwiające dwóm sąsiednim państwom organizowanie kontroli na podstawie wspólnej analizy ryzyka migracji. Brygady te (lub „wspólne jednostki”), składające się z równej liczby funkcjonariuszy z obu państw wybranych ze względu na ich umiejętności techniczne i językowe, utworzone na granicy francusko-niemieckiej i francusko-włoskiej są regulowane na podstawie umów z Prüm lub porozumienia dwustronnego. Oprócz organizacji wspólnych patroli wspólne brygady (lub wspólne jednostki) zapewniają wspólne szkolenia. Ten system wspólnych brygad ułatwia wymianę informacji między

dwoma sąsiednimi państwami oraz koordynację operacji kontroli i dlatego należy go propagować i rozszerzać na inne granice, a w szczególności na granicę francusko-hiszpańską. [*Francja, 2021 r.*]

- Na szczeblu regionalnym współpraca transgraniczna opiera się na protokołach administracyjnych z właściwymi organami sąsiadujących państw członkowskich, które są następnie wdrażane za pomocą rocznych planów działania. Ta praktyczna współpraca obejmuje wspólną analizę ryzyka, wspólne operacje i patrole, zarządzanie konkretnymi wydarzeniami i wspólne szkolenia. Wspólne patrole są regularnie planowane. Taka koncepcja współpracy tworzy dobrą podstawę wspólnego reagowania operacyjnego na szczeblu regionalnym, wspólnego wykorzystania ograniczonych zasobów i pełniejszego obrazu sytuacji w zakresie przestępczości. [*Estonia, 2023 r. Łotwa, 2023 r.*]
- **Podjęmowane są proaktywne działania na rzecz ograniczenia tymczasowego przywrócenia kontroli na granicach wewnętrznych poprzez regularne i ukierunkowane spotkania z krajami sąsiadującymi oraz współpracę taktyczną i operacyjną w regionach przygranicznych. Regularnie organizowane są wspólne szkolenia transgraniczne i ćwiczenia w zakresie pościgu transgranicznego, a podstawowe informacje na temat tej możliwości przekazuje się za pomocą ulotek wszystkim funkcjonariuszom policji krajowej. Za pośrednictwem rozległej sieci i wyznaczonych urzędników wyższego szczebla w każdym regionie przygranicznym organy policji pozostają w stałym kontakcie ze swoimi (wewnętrznymi) odpowiednikami transgranicznymi. Stale prowadzone jest wspólne monitorowanie, analiza i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Można je rozszerzyć o wspólne patrole, działania, ćwiczenia, planowanie itp. w przypadku pojawienia się lub nasilenia zagrożeń bezpieczeństwa. W przypadku przywrócenia kontroli na granicach wewnętrznych oba kraje analizują sposób ich wdrożenia, aby zapobiec przywróceniu kontroli w przyszłości.** [*Słowacja, 2024 r.*]
- Na poziomie politycznym i strategicznym odbywa się to poprzez regularne i ukierunkowane spotkania i konsultacje z krajami sąsiadującymi, ale główny nacisk kładzie się na współpracę taktyczną i operacyjną w regionach przygranicznych. Wraz z sąsiednimi państwami członkowskimi regularnie organizowane są wspólne szkolenia i ćwiczenia dotyczące pościgów transgranicznych, a podstawowe informacje na temat tej możliwości są udostępniane w formie ulotek wszystkim słowackim funkcjonariuszom policji. Za pośrednictwem rozległej sieci punktów kontaktowych i wyznaczonych w każdym regionie przygranicznym wysokich rangą urzędników odpowiedzialnych za koordynację współpracy organów ścigania z sąsiednim państwem („pełnomocnicy ds. granic”) słowackie siły policyjne pozostają w stałym kontakcie ze swoimi odpowiednikami po drugiej stronie granicy wewnętrznej. Zapewnia to stałe wspólne monitorowanie i analizowanie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w regionach przygranicznych oraz umożliwia szybkie wykrywanie pojawiających się zagrożeń i wspólną reakcję na nie. W przypadku pojawienia się lub nasilenia

określonych zagrożeń bezpieczeństwa współpraca transgraniczna jest zacieśniana poprzez wspólne patrole, wspólne działania, wspólne ćwiczenia, wspólne planowanie itp. Jeżeli pomimo tych środków zapobiegawczych w niektórych przypadkach przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych zostanie uznane za konieczne, po ich przywróceniu oba kraje wspólnie analizują te kontrole w celu wskazania ewentualnych środków pozwalających uniknąć przywrócenia kontroli w przyszłości. Działanie to uznaje się za najlepszą praktykę. [Słowacja, 2024 r.]

- **Zintensyfikowana współpraca policyjna między sąsiadującymi państwami strefy Schengen ze względu na nową koncepcję wspólnego patrolowania opracowaną na podstawie umowy z 2023 r. między odpowiednimi krajowymi komendami głównymi policji. W ośrodku transgranicznej współpracy policyjnej utworzono centrum operacyjne wyposażone w środki dowodzenia, kontroli i łączności. Działania są prowadzone zgodnie z regionalnym planem operacyjnym opartym na analizie ryzyka. Uczestniczące patrole śledzi się za pomocą urządzeń GPS, a dzięki urządzeniom mobilnym znają one swoje wzajemne położenie. W pobliżu wspólnej granicy prowadzone są wspólne operacje, w tym 12–16 mieszanych patroli miesięcznie. Rodzaje patroli i wyposażenie, takie jak drony i noktowizory, wybiera się zgodnie z planem. Od czerwca 2022 r. do operacji tych dołączyły dodatkowe organy sąsiednich państw strefy Schengen. [Węgry, 2024 r.]**

BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE

Krajowe strategie ścigania przestępstw

- Co cztery lata Minister Sprawiedliwości i Bezpieczeństwa ustanawia Agencję Bezpieczeństwa Narodowego zawierającą cele polityki krajowej w zakresie obowiązków policji. Na poziomie regionalnym władze lokalne przekładają priorytety krajowe na cele polityki regionalnej dla policji w Regionalnej Agencji Bezpieczeństwa. Organy ścigania wymieniają się danymi wywiadowczymi i informacjami w celu gromadzenia odpowiednich informacji i danych wywiadowczych, aby wnieść wkład w Agencję Bezpieczeństwa Narodowego, Regionalne Agencje Bezpieczeństwa oraz ocenę zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością (SOCTA) Europolu. Komitety sterujące z Departamentu Badań mają za zadanie koordynację i monitorowanie całej procedury. Codzienna odprawa operacyjna umożliwia poszczególnym zespołom policyjnym uzyskanie informacji na temat konkretnych kwestii wymagających uwagi w ich obszarze roboczym. Wykorzystuje się je przykładowo jako punkt wyjścia do kształtowania polityki w dziedzinie zwalczania przestępczości zorganizowanej oraz do szacowania poziomów zagrożenia, które wskazują prawdopodobieństwo ataku terrorystycznego. Ponadto działy ds. badań i analiz wszystkich regionalnych służb wywiadowczych dokonują własnych ocen zagrożeń i bezpieczeństwa. [*Niderlandy, 2021 r.*]
- Prokuratura Generalna powołała prokuratora łącznikowego do pojedynczego punktu kontaktowego, który jest często konsultowany w sprawie sygnalizowania wpisów i międzynarodowych nakazów aresztowania, skomplikowanych międzynarodowych postępowań przygotowawczych i wszelkich innych spraw, w których potrzebny jest wkład prokuratora. [*Portugalia, 2022 r.*]
- Ścisła współpraca między zagranicznymi urzędnikami łącznikowymi a centralnym organem ds. międzynarodowej współpracy sądowej, który może doradzać i pomagać w sporządzaniu europejskich nakazów dochodzeniowych lub wniosków o wzajemną pomoc prawną skierowanych do państwa członkowskiego. [*Portugalia, 2022 r.*]
- Wykorzystanie narzędzia analitycznego przez policję w jej jednostkach analiz kryminalnych, umożliwiającego określenie „profilu” zjawisk przestępczych w oparciu o dane operacyjne, które pokazują użytkownikowi interaktywną wizualizację tego zjawiska, jego tendencji, sposobów działania i ewolucji. Od rozpoczęcia wdrażania tej aplikacji w 2019 r. policja znacznie zwiększyła liczbę analizowanych za jej pomocą zjawisk przestępczych i liczbę jej użytkowników. [*Litwa, 2023 r.*]

Organizacja pojedynczego punktu kontaktowego na potrzeby międzynarodowej wymiany informacji w zakresie ścigania przestępstw

Organizacja, wymiana informacji

- W celu lepszej koordynacji międzynarodowej współpracy policyjnej policja stworzyła sieć urzędników odpowiedzialnych za kontakty ds. międzynarodowej współpracy policyjnej. Znajdują się oni we wszystkich regionalnych komendach policji oraz w stołecznej Komendzie Głównej Policji. Urzędnicy odpowiedzialni za kontakty pomagają poprawić jakość i ułatwiają koordynację wniosków o wymianę informacji. [*Polska, 2019 r.*]
- Istnieje dobrze ugruntowany codzienny przepływ zgłoszeń o incydentach przestępczych z poziomu lokalnego do regionalnego i krajowego. W praktyce lokalnemu zespołowi zarządzającemu komisariatem, szczeblowi regionalnemu i państwowemu Centralnemu Biuru Policji Kryminalnej regularnie udostępnia się sprawozdanie elektroniczne na temat wydarzeń z ostatnich 24 godzin. Umożliwia to podejmowanie świadomych decyzji na wszystkich szczeblach. [*Niemcy, 2020 r.*]
- Wszystkie dane wywiadowcze z poszczególnych organizacji i instytucji policyjnych odpowiedzialnych za zapobieganie terroryzmowi, brutalnemu radykalizmowi, przestępczości zorganizowanej i poważnej oraz zwalczanie tych zjawisk gromadzone są za pomocą systemu koordynacji operacji antyterrorystycznych. System ten stanowi odpowiednią alternatywę i łączy w sobie zarządzanie informacjami z koordynacją operacyjną w sytuacji, gdy odpowiednie organy krajowe nie mają wzajemnego dostępu do swoich baz danych. [*Hiszpania, 2022 r.*]
- Rozmieszczenie międzynarodowych funkcjonariuszy prowadzących sprawy na szczeblu regionalnym w różnych departamentach policji. Funkcjonariusze działają w ramach pojedynczego punktu kontaktowego i odbywają czterotygodniowe szkolenia w zakresie wielkoskalowych systemów informatycznych, wymiany informacji uzupełniających za pośrednictwem kanału SIRENE, zarządzania danymi biometrycznymi oraz odbywają wizyty terenowe w Europolu i Eurojuście. Mają oni pełny dostęp do systemów zarządzania sprawami w pojedynczym punkcie kontaktowym – I-24/7 – bezpieczny globalny system komunikacji policyjnej Interpolu i mają prawo do wprowadzania wpisów w systemie informacyjnym Schengen i not Interpolu. Mają również dostęp do odpowiednich systemów i zezwoleń na równi z urzędnikiem prowadzącym sprawę przy krajowym biurze SIRENE i Centrum Komunikacji Międzynarodowej. Zapewniło to wiedzę specjalistyczną na temat systemu informacyjnego Schengen dostępną w każdym oddziale lokalnym. Ponadto międzynarodowi funkcjonariusze prowadzący sprawy sprawdzają zarówno jakość, jak i znaczenie prawne żądanych informacji, sporządzają komunikaty SIENA, które mają zostać przesłane urzędnikom łącznikowym w Europolu, oraz zapewniają szkolenia w zakresie międzynarodowej współpracy policyjnej w lokalnym departamencie policji. [*Finlandia, 2023 r.*]

- **Policja krajowa korzysta ze zintegrowanego systemu zarządzania sprawami, aby ułatwić komunikację w czasie rzeczywistym, koordynację zasobów i przydzielanie zadań w ramach ośrodków dowodzenia. Przyjazna dla użytkownika konstrukcja systemu umożliwia szybkie reagowanie i skuteczną koordynację w dynamicznych sytuacjach w wyniku wymiany poleceń i informacji bezpośrednio z patrolami i wyspecjalizowanymi jednostkami. Zwiększa to gotowość operacyjną i bezpieczeństwo publiczne. System obejmuje również kluczowych partnerów spoza policji, takich jak organy celne, straż pożarną i służby pogotowia ratunkowego, oraz umożliwia wymianę informacji w czasie rzeczywistym i spójną alokację zasobów. [Czechy, 2024 r.]**

Organizacja

- Stałe Centrum Wywiadu Kryminalnego i Analizy Przystępczości Policji, Służby Celnej i Straży Granicznej jest formą skutecznej współpracy i koordynacji między organami ścigania, tworzącymi m.in. wspólne produkty analityczne oraz produkty z zakresu oceny zagrożeń. [Finlandia, 2018 r.]
- Utworzenie biur centralnych, łączących zasoby z różnych administracji i koncentrujących się na jednym rodzaju przestępczości, prowadzi do bardzo skutecznych wyników operacyjnych. [Francja, 2021 r.]
- Skuteczna struktura umożliwiająca opracowywanie nie tylko krajowej oceny zagrożenia, ale także specjalnych ocen zagrożenia i ryzyka. Struktura ta łączy w sobie centralnie zorganizowaną kontrolę jakości z analizą wymogów na poziomie regionalnym. Za strategiczną analizę przestępczości odpowiada multidyscyplinarna jednostka ds. analizy strategicznej. Jednostka ta składa się z zespołu pracującego na poziomie krajowym oraz zespołów terenowych w kilku regionach. Kontrolę jakości utrzymuje się na poziomie centralnym, co zapewnia również spójność między poszczególnymi produktami analitycznymi. Powyższa jednostka opracowuje coroczną krajową ocenę zagrożenia, w ramach której koncentruje się na zorganizowanych grupach przestępczych. [Francja, 2021 r.]
- Protokół ustaleń między policją a organami celnymi umożliwia szeroko zakrojoną współpracę między obydwoma administracjami, która przewiduje wymianę i udostępnianie odpowiednich informacji oraz strategicznych, taktycznych i operacyjnych danych wywiadowczych, w szczególności poprzez wzajemne umożliwianie sobie dostępu do baz danych, z należyтым poszanowaniem praw jednostki oraz zasad ochrony danych, rozwój i promowanie dobrych praktyk, procedury dotyczące kwestii operacyjnych w odniesieniu do wspólnych działań, wspólne mobilne oddziały patrolowe, wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze, wspólne zespoły wywiadowcze, wspólne użytkowanie sprzętu przez różne służby oraz współpracę w dziedzinie opracowania, zakupu, wdrożenia i zastosowania technologii. [Cypr, 2021 r.]

- W pojedynczym punkcie kontaktowym działa grupa ds. analizy ryzyka odpowiedzialna za dogłębną analizę wniosków krajowych i międzynarodowych otrzymanych przez pojedynczy punkt kontaktowy, gromadzenie dodatkowych informacji w dostępnych bazach danych oraz sporządzanie sprawozdań z analiz na temat wykrytych tendencji w zakresie przestępczości, sposobu działania. Sprawozdania są następnie przekazywane prokuratorom lub odpowiednim agencjom policyjnym w celu wsparcia odpowiednich dochodzeń. [Portugalia, 2022 r.]
- Wydział Współpracy Międzynarodowej łączy operacyjną wymianę informacji ze strategicznym podejmowaniem decyzji na poziomie międzynarodowym. W wydziale tym mieści się krajowy pojedynczy punkt kontaktowy w zakresie międzynarodowej wymiany informacji między organami ścigania. Punkt ten korzysta z reprezentacji zarówno krajowych sił policyjnych, regionalnych sił policyjnych, jak i służb celnych. Oba odpowiednie organy dysponują siecią ekspertów ds. międzynarodowej współpracy policyjnej, którzy pomagają i doradzają jednostkom wywiadu kryminalnego na poziomie regionalnym w zakresie korzystania z instrumentów międzynarodowej współpracy policyjnej. Główne organy ścigania regularnie szkolą ekspertów w zakresie międzynarodowej współpracy policyjnej. Eksperti ci stanowią część ich jednostek na poziomie regionalnym i pełnią tę funkcję oprócz codziennej pracy. Wiedzę przekazuje się do wspomnianej sieci na corocznym spotkaniu, na które jako prelegenci zapraszani są na przykład krajowi urzędnicy łącznikowi Europolu. Pomiędzy tymi spotkaniami wiedzę na temat nowych procedur przekazuje się do sieci za pośrednictwem biuletynów lub spotkań *ad hoc*. Ponadto eksperci należący do sieci organów przechodzą tygodniowe szkolenie w zakresie zdolności przed przystąpieniem do tej sieci. Te sieci ekspertów są sposobem o niskim progu dostępu na rozpowszechnianie wiedzy na temat międzynarodowej współpracy policyjnej na poziomie regionalnym. [Hiszpania, 2022 r.]
- **Krajowa JIP jest zintegrowana z krajowym pojedynczym punktem kontaktowym i zajmuje się wszystkimi sprawami związanymi z PNR dla różnych organów (policji, służb celnych, służb wywiadowczych, żandarmerii wojskowej, prokuratury i sądów itp.). Dzięki tej integracji system staje się bardziej kompleksowy i wzmacnia rolę pojedynczego punktu kontaktowego jako ogólnego centrum informacji na potrzeby wszelkiej międzynarodowej wymiany informacji na temat bezpieczeństwa. Współdzielenie jednego systemu zarządzania sprawami z innymi pojedynczymi punktami kontaktowymi ułatwia integrację i kontrolę krzyżową informacji, co prowadzi do bardziej kompleksowej analizy.** [Słowacja, 2024 r.]

Wykorzystanie narzędzi Europolu do współpracy transgranicznej i wymiany informacji

- Dane z krajowego systemu do celów dochodzeń prowadzonych przez policję są automatycznie przesyłane do systemu informacyjnego Europolu. Baza danych dotyczących toczących się postępowań przygotowawczych jest podłączona do

automatycznego systemu ładowania danych w systemie informacyjnym Europolu. Każdego dnia nowe informacje są wprowadzane, istniejące informacje są uzupełniane, a stare informacje – usuwane. Proces ten jest całkowicie zautomatyzowany. Jednostka krajowa Europolu obsługuje trafienia między dochodzeniami krajowymi i zagranicznymi, które są już dostępne w systemie informacyjnym Europolu. [Niderlandy, 2021 r.]

- **Integracja systemu QUEST (Kwerenda w systemach Europolu) z krajowym systemem zapytań w celu wyszukiwania w systemie informacyjnym Europolu. Ponadto zakres wyszukiwania rozszerzono na wszystkie obiekty dostępne w systemie i ta sama funkcja wyszukiwania będzie dostępna dla organów celnych. Zwiększyło to liczbę wyszukiwań, co sprawiło, że w 2024 r. to państwo członkowskie było trzecim najbardziej aktywnym państwem członkowskim korzystającym z funkcji wyszukiwania. [Węgry, 2024 r.]**